

Διαλέξτε τα παιχνίδια με αγάπη αλλά και προσοχή

Της Δρος Στέλλας Κάννα Μιχαηλίδου, Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής
Περιβάλλον και Υγεία του Παιδιού,

Τα παιχνίδια είναι απαραίτητα για την υγιή διανοητική / ψυχοκινητική / κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Όμως πρέπει να είναι ασφαλή τόσο μηχανικά (φυσική αντοχή κλπ) όσο και από την άποψη των χημικών ουσιών που μπορεί να περιέχουν.

Πολλά παιχνίδια περιέχουν χημικές ουσίες που θεωρούνται επικίνδυνες για την υγεία των παιδιών. Τέτοιες είναι ορισμένοι **πλαστικοποιητές** (ιδίως σε μαλακά πλαστικά) **πχ οι φθαλικοί εστέρες και η δισφαινόλη-Α (BPA)** που διαταράσσουν το ενδοκρινικό σύστημα και προκαλούν ορμονικές διαταραχές. **Η φορμαλδεΐδη που υπάρχει σε γόμες και κάποια ήδη συνθετικής ξυλείας** και μπορεί να προκαλέσει καρκίνο καθώς και **ενώσεις που κάνουν τα προϊόντα λιγότερο εύφλεκτα γνωστές σαν επιβραδυντές φλόγας**, που ενδέχεται να είναι τοξικές. Έχει διαπιστωθεί ότι σχεδόν όλες αυτές οι επικίνδυνες ουσίες μπορούν να αντικατασταθούν από ασφαλέστερες εναλλακτικές ουσίες γι' αυτό **αναζητείστε προϊόντα με οικολογική σήμανση ή την σήμανση «non toxic»**.

Έχει παρατηρηθεί ότι παιχνίδια ιδίως τα προερχόμενα από τρίτες χώρες παραβιάζουν συχνά τους αυστηρούς κανόνες ασφάλειας της Ε.Ε. Στην ιστοσελίδα μας www.cyprus-child-environment.com.cy και άλλες ιστοσελίδες θα δείτε τα επικίνδυνα παιχνίδια που εντοπίστηκαν στην αγορά.

ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΝΕΤΕ ΤΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Αποφεύγετε τα πολύ φθηνά παιχνίδια και τα «δωρεάν-διαφημιστικά», αφού τα περισσότερα προβλήματα χημικής και φυσικής ασφάλειας εντοπίζονται σε αυτά. Στοχεύετε την **ποιότητα** και όχι την ποσότητα.

- ✚ **Επιλέξτε αξιόπιστης προέλευσης** προϊόντα πχ τα προερχόμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και που αναγράφουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και τη χώρα προέλευσης.
- ✚ **Αποφεύγετε προϊόντα που δεν φέρουν την σήμανση CE**, καθώς αυτή υποδεικνύει συμμόρφωση προς ορισμένες οδηγίες της ΕΕ. Όμως η σήμανση CE δεν πιστοποιεί κατ' ανάγκη ότι το προϊόν είναι ασφαλές. Εμπιστευτείτε τα σήματα που προέρχονται από ανεξάρτητους ελέγχους πχ το γερμανικό σήμα **GS** ή **Spiel Gut** ή τη σήμανση «non toxic».

- ✚ **Να είστε πολύ επιφυλακτικοί με** τα δωρεάν διαφημιστικά παιχνίδια.
  - ✚ **Αγοράζετε πάντα παιχνίδια που προορίζονται για την ηλικία του παιδιού σας.** Η κατηγοριοποίηση των παιχνιδιών με βάση την ηλικία γίνεται εκτός των άλλων και για την ασφάλεια των παιδιών
  - ✚ **Να είστε ιδιαίτερα σχολαστικοί για την ηλικία 0-3 χρονών, για την οποία ισχύουν ακόμα αυστηρότερα κριτήρια ασφάλειας.** Ο κίνδυνος πνιγμού ενός παιδιού είναι μεγαλύτερος κατά τα πρώτα έτη και ειδικά κάτω των 3 ετών
- Σιγουρευτείτε ότι τα μικρά εξαρτήματα δεν μπορούν να αποσπασθούν (υπάρχει κίνδυνος κατάποσης από τα παιδιά). Γενικά, αποφεύγετε τα παιχνίδια με κορδέλες, σπάγκους, κορδόνια που θα μπορούσαν να προκαλέσουν κίνδυνο για πνιγμό
- ✚ **Μην αγοράζετε ηλεκτρονικά παιχνίδια και κινητά τηλέφωνα για παιδιά μικρότερα των 10-12 χρόνων.**
  - ✚ **Αποφεύγετε προϊόντα που αναδίδουν έντονα αρώματα ποτέ μην αγοράζετε αρωματισμένα παιχνίδια, επειδή μπορεί να προκαλέσουν χρόνιες αλλεργίες ή και άλλες βλάβες.**
  - ✚ **Επίσης, αποφεύγετε παιχνίδια που δεν είναι ευχάριστα στην αφή.**
  - ✚ **Αποθαρρύνετε τα παιδιά να κάνουν ζωγραφική προσώπου, και ποτέ μην επιτρέπετε να γίνεται ζωγραφική προσώπου σε παιδιά προσχολικής ηλικίας ιδίως κάτω των τριών χρόνων.**
  - ✚ **Πρέπει πάντα να αφαιρείτε τη συσκευασία από κάθε καινούριο παιχνίδι και να το αφήνετε σε εξωτερικό χώρο, ώστε να μπορούν να απομακρύνονται, τουλάχιστον εν μέρει οι επικίνδυνες πτητικές ουσίες, πριν το δώσετε στο παιδί σας.**
  - ✚ **Μην δίνετε στο παιδί παιχνίδια που έχουν αιχμηρές άκρες ή μέρη που μπορεί να σπάσουν εύκολα και να δημιουργήσουν αιχμηρές άκρες.**
  - ✚ **Η ένταση του ήχου από παιχνίδια όπως οι κουδουνίστρες, μουσικά και ηλεκτρονικά πρέπει να μην είναι πολύ υψηλή γιατί το παιδί μπορεί να τα φέρει δίπλα στο αυτί του**

- ✚ Προτιμήστε προϊόντα με οικολογική σήμανση πχ.

- ✚ Ελέγχετε συχνά τα παιχνίδια για να δείτε αν βρίσκονται σε καλή κατάσταση ή αν έχουν υποστεί κάποια φθορά που θα μπορούσε να τα κάνει επικίνδυνα
- ✚ Διατηρείστε τα παιχνίδια καθαρά ακολουθώντας τις οδηγίες του κατασκευαστή
- ✚ **Επιτηρείτε τα παιδιά όταν παίζουν**
- ✚ Προσοχή!
  - Τα ξεφούσκωτα ή σκασμένα μπαλόνια μπορούν να προκαλέσουν ασφυξία
  - Οι μπαταρίες που περιέχουν τα παιχνίδια πρέπει να είναι ασφαλισμένες στη θέση τους. Μην τις δίνετε στα παιδιά πριν ή μετά τη χρήση τους

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

- **ΚΟΥΚΛΕΣ**

Οι κούκλες μπορεί να περιέχουν ένα εύρος επικίνδυνων χημικών ουσιών (κυρίως φθαλικούς εστέρες), αφού κατασκευάζονται από πλαστικό, έχουν πέλος, χνούδι ή αφρώδες υλικό, φοράνε ρούχα και κοσμήματα ή έχουν ηλεκτρονικά εξαρτήματα.

Συμβουλές:

1. Αποφεύγετε να αγοράζετε πολύ μικρές κούκλες που είναι

διακοσμητικά είδη και κατά συνέπεια δεν εντάσσονται στο πλαίσιο που ρυθμίζει τα νομικώς αποδεκτά όρια των χημικών ουσιών στα παιχνίδια.

2. Προτιμάτε κούκλες από ύφασμα ή από οργανικά υλικά που φέρουν οικολογικά σήματα.
3. Αν το παιχνίδι πλένεται συνιστάται το πλύσιμο πριν τη χρήση, ιδιαίτερα για τις κούκλες με αφρώδες εσωτερικό.
4. Αποφύγετε να αγοράζετε κούκλες οι οποίες έχουν μικρά εξαρτήματα αφού είναι δυνατόν τα μικρά παιδιά να τα καταπιούν και να πνιγούν.

- **ΛΟΥΤΡΙΝΑ - ΧΝΟΥΔΩΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τα αρκουδάκια και τα χνουδωτά παιχνίδια με πέλος ή αφρώδες εσωτερικό. Τα παιχνίδια με μακρύ ή συνθετικό τρίχωμα μπορεί να περιέχουν αλλεργιογόνες ουσίες, επικίνδυνες ενώσεις, καθώς επίσης και ίνες που μπορεί να τις καταπιεί εύκολα το παιδί.

Συμβουλές:

1. **Αναζητάτε** προϊόντα από οργανικά υλικά και που φέρουν οικολογικά σήματα.
2. Πριν από τη χρήση καλό είναι να πλένεται ή τουλάχιστον να τοποθετείται το παιχνίδι έξω στον αέρα ώστε να απομακρυνθούν τυχόν πτητικές ουσίες.

- **ΞΥΛΙΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Εντελώς ασφαλή θεωρούνται τα μη χρωματισμένα συμπαγή ξύλινα παιχνίδια κατά προτίμηση χωρίς συγκολλημένα μέρη, γιατί η παρουσία γόμας αυξάνει τις πιθανότητες να περιέχουν φορμαλδεΐδη (καρκινογόνος χημική ουσία). Οι γονείς θα πρέπει να είναι επιφυλακτικοί με τα βερνίκια και τα χρώματα/μπογιές γιατί υπάρχει η πιθανότητα να περιέχουν μόλυβδο ή άλλα βαρέα μέταλλα. Γι αυτό προτιμήστε παιχνίδια αξιόπιστης

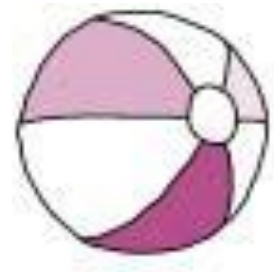
προέλευσης.

Συμβουλές:

1. Αγοράζετε συμπαγή ξύλινα παιχνίδια από φυσικό ξύλο με όσο το δυνατόν λιγότερα συγκολλημένα τμήματα.
2. Αγοράζετε παιχνίδια χωρίς βερνίκι/μπογιά και προτιμήστε εκείνα που έχουν μη τοξικά και φυσικά τελειώματα ή έχουν σήμανση οικολογικής βαφής.
3. Διαλέγετε παιχνίδια από ξύλο που προέρχεται από την αειφορική διαχείριση δασικών πόρων και που φέρουν τις ετικέτες **FSC** και **PEFC**.

- **ΠΛΑΣΤΙΚΑ**

Τα μαλακά πλαστικά παιχνίδια, τα μπαλόνια, τα πλαστικά παιχνίδια για το μπάνιο και άλλα πλαστικά παιχνίδια κλπ, ενδέχεται να περιέχουν φθαλικές ενώσεις (Phthalates) ή/και δισφαινόλη -A (BPA) που διαταράσσουν την ορμονική ισορροπία του οργανισμού. Τα σκληρά πλαστικά παιχνίδια είναι πιο ασφαλή, γιατί έχουν μικρότερες πιθανότητες να περιέχουν φθαλικές ενώσεις. Ωστόσο, ιδίως αν είναι μη αξιόπιστης προέλευσης ενδέχεται να περιέχουν βαριά μέταλλα και άλλες επικίνδυνες ουσίες.

Συμβουλές:

1. Προτιμάτε παιχνίδια από φυσικό καουτσούκ.
2. Αναζητάτε τις ενδείξεις **PVC-free** (χωρίς PVC), ή **phthalate-free** (απαλλαγμένο από φθαλικές ενώσεις).

- **ΥΛΙΚΑ ΚΑΛΙΣΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ / ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ/ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ (face painting)**

Προϊόντα όπως κηρομπογιές, στυλό, μπογιές, πλαστελίνη, μπογιές για τα δάκτυλα και το πρόσωπο, και σετ καλλυντικών ενδέχεται να περιέχουν ουσίες όπως παραβεν, υδράργυρο, κάδμιο, μόλυβδο, φορμαλδεύδη, τριαιθανολαμίνη, βενζυλική αλκοόλη, PEG ενώσεις και φθαλικές ενώσεις. Το 2009, το Ομοσπονδιακό Τμήμα Υγείας του Καναδά εντόπισε μη αποδεκτά υψηλά επίπεδα βαρέων μετάλλων, όπως μόλυβδο, αρσενικό, υδράργυρο, κάδμιο ή αντιμόνιο σε παιδικές μπογιές για το πρόσωπο.

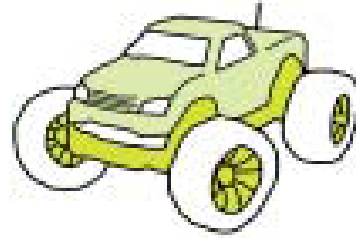

Συμβουλές:

- ✚ Διαλέγετε προϊόντα με φυσικές χρωστικές ουσίες πχ από φυτά χωρίς συντηρητικά.
- ✚ Φτιάχνετε μόνοι σας τις δικές σας μπογιές για το πρόσωπο ή τη δική σας πλαστελίνη.
- ✚ Να βεβαιώνετε ότι οι μπογιές, τα υλικά ζωγραφικής προσώπου και οι πλαστελίνες που αγοράζετε, είναι αξιόπιστης προέλευσης και φέρουν τουλάχιστον τη σήμανση «NON-TOXIC». Επιπρόσθετες σημάνεις όπως πχ. «Dermatologically tested», «Hypo Allergenic» κλπ, ενισχύουν την ασφάλεια του προϊόντος αν βεβαίως είναι αληθινές από αξιόπιστη πηγή. Η επαφή με τα μάτια ακόμη και αν αναγράφεται στην ετικέτα ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί, πρέπει να αποφεύγεται. Μετά την χρήση πρέπει να αφαιρούνται πλήρως από το σώμα.

- **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει προϊόντα που λειτουργούν με μπαταρία και ηλεκτρονικά προϊόντα, όπως παιχνίδια-κονσόλες, ηλεκτρονικά παιχνίδια, κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρικά αυτοκίνητα, τρενάκια και ηλεκτρονικοί υπολογιστές. Τα συγκεκριμένα παιχνίδια ενδέχεται να περιέχουν επικίνδυνες ουσίες, ενώ ο ορατός είναι και ο κίνδυνος δηλητηρίασης από ελαττωματικές μπαταρίες που περιέχουν μόλυβδο, υδράργυρο και άλλες επικίνδυνες χημικές ουσίες.

Συμβουλές:

1. Για τα μικρά παιδιά αποφεύγετε παιχνίδια που λειτουργούν με μπαταρίες και ηλεκτρονικά παιχνίδια.
2. Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί στο θέμα της αξιόπιστης προέλευσης παιχνιδιών και μπαταριών.
3. Να γίνεται άμεση αλλαγή διαβρωμένων μπαταριών και ακολούθως η ανακύκλωσή τους.
4. Να βεβαιώνετε ότι οι μπαταρίες - κουμπιά δεν μπορούν να αφαιρεθούν εύκολα από το παιδί σας με κίνδυνο κατάποσης.

Πηγές:

1. Βασισμένο στον ομώνυμο οδηγό της *WECF (Women in Europe for a Common Future)* που εκδόθηκε σε συνεργασία με την περιβαλλοντική οργάνωση *ΚΑΘΑΡΗ ΕΛΛΑΔΑ* και εκτυπώθηκε και από την Εθνική Επιτροπή Κύπρου «Περιβάλλον και Υγεία του παιδιού» .
2. http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_en.cfm